

SOLLEMNITAS
SANCTÆ CLARÆ ASSISIENSIS
2019

Litteræ Ministri Generalis Ordinis Fratrum Minorum

Kreposti svakog ljudskog bića

Drage sestre,

Gospodin vam dao mir!

Iz godine u godinu, liturgijsko slavlje naše sestre i majke Klare Asiške daje nam mogućnost da nastavimo dijalog među nama, proširujući i produbljujući mu sadržaj. Pismo koje vam pišem želi biti trenutak tog bratskog dijaloga, smatrajući vas aktivnim sudionicama, znajući koliko su za mene, i za sve vas drage sestre, dragocjena vaša promišljanja, prijedlozi i poticaji: oni nam pomažu da se usredotočimo na bitno i esencijalno u Božjem pozivu u Crkvi.

Posvećujem dijalogu ovaj prostor komunikacije s vama u godini u kojoj se Franjevački red prisjeća susreta Sv. Franje i sultana al-Malika al-Kamila. Posvuda u svijetu cvjetaju inicijative koje promiču dijalog između onih koji vjeruju u Boga, posebno s muslimanima. Tamo gdje se otvara prostor za drugoga i drugačijega od sebe samoga, s prihvaćanjem i poštovanjem, tamo se objavljuje kraljevstvo Božje.

Ti si dijalog

Dijalog je povezan sa samom Božjom egzistencijom, jer Bog je zajedništvo. U simbolu naše vjere ispovijedamo: *Vjerujem u Boga Oca*. Bog je otac: postoji Sin, dakle, postoji odnos među njima, odnos koji je apsolutan i posvemašniji koji i sam osoba: *Vjerujem u Duha Svetoga, koji je Gospodin i životvorac*.

U pismu upućenom franjevačkoj obitelji i braći muslimanima s početka 2019. godine,

svratio sam pozornost na dvije *pohvale Svevišnjemu* Koje je Sv. Franjo komponirao na La Verni nakon primanja stigmata: *Ti si poniznost. Ti si strpljivost*. Sada želim dodati: *Ti si dijalog*. Da, jer sve od vječnosti tri božanske Osobe su život koji se priopćuje Drugome –od- sebe, život koji rađa i prihvaća život. Ovakav način postojanja, koji oplođuje i čini plodnim, zovemo *ljubav*, jer tko ljubi stvara drugoga i daruje mu se da bi mogao živjeti u punini.

U svome otajstvu ljubavi, života i zajedništva, Bog je htio uključiti i nas, izabirući nas kao sinove u Sinu, da budemo na hvalu Slave svoje (Usp. Ef 1,3-14). Koja milost! Kako je Sin upravljen Ocu od vječnosti, tako Otac po Sinu upravlja Riječ svemu stvorenju (Usp. Iv 1, 1-3): “On reče i bješe stvoreni” (Ps 148,5). U dijalogu između Boga i čovjeka inicijativa je uvijek Božja. Božja je riječ ona koja *izlazi u susret* (Usp. Jr 15,16).

Po slici koju je primio i po sličnosti na čije je ostvarenje pozvan surađivati s Bogom (Usp. Am 1, 1-3), ljudsko biće, stvoreno kao muško i žensko i samo je u položaju upravljenom drugome: Drugome koji je sam Stvoritelj, drugi koji je žena i muškarac (Usp. Post 1,27). Pripovijest iz Postanka 2 izražava dobro ovu istinu: čovjek otkriva smisao svoga postojanja samo kada komunicira s nekim “ti” koji mu je sličan, koji je pred njim, čini ga u punini slike Božje. Muškarac i žena, dakle, nisu izolirane monade, zatvorene u same sebe, nego osobe -u-dijalogu.

Riječ tijelom postade

Znamo dobro-tko to nije iskusio?-da se grijeh nalazi ovdje: u blokiranju protoka životne komunikacije i zatvaranje svih u lažni i skučeni svijet. Biblijski autor pripovijeda dobro ovu stvarnost donoseći reakcije Adama i Eve poslije čina neposlušnosti: ne više plodni dijalog, već međusobne smrtne optužbe. Zajedništvo ljudskih osoba, slika zajedništva između božanskih Osoba, mijenja se u suživot potencijalnih neprijatelja!

U punini vremena, sama Riječ Božja postaje čovjek u ranjenom i podijeljenom svijetu (Usp. Iv 1,14) i ostaje u njemu kao ljubav koja se nikada ne prestaje darivati u sakramentu svoga tijela. Tom riječju mi se hranimo da naučimo ponovno govoriti Božji jezik, koji je zajedništvo.

Ljudi smo koji na svjetskoj razini, danas, imamo tragično iskustvo konflikta i izoliranosti, mnogostrukih kontakata i nemogućnosti stvarnog komuniciranja. Možemo li reći da uistinu poznajemo abecedu autentičnog dijaloga?

Ovo je upravo pogodno vrijeme kada trebamo osnažiti naš dijaloški poziv, isti onaj koji je imao autor 1Ivanove poslanice: "Što bijaše od početka, što smo čuli, što smo vidjeli očima svojim, što razmotrismo i ruke naše opipaše, o Riječi, životu-da Život se očitova, i vidjeli smo i svjedočimo i navješćujemo vam Život vječni koji bijaše kod Oca i očitova se nama-što smo vidjeli i čuli, navješćujemo i vama, da i vi imate zajedništvo s nama. A naše je zajedništvo s Ocem i sa Sinom njegovim Isusom Kristom" (1Iv 1, 1-3).

Želim se malo zaustaviti na sadržaju ovog teksta.

Zajedništvo s Riječju života

Prvi potez u vođenju dijaloga jest prihvatiti dar, jer ne idem drugom noseći samog sebe, već ono što sam u svoje vrijeme sam primio (Usp. 1Kor 11,23): pogled koji mi je otvorio

vidike života, riječ koja je dala smjer mome putu (Usp. ps 118,105). Franjo je pridobio Klaru Gospodinu koji je prije njega pridobio. Klara potiče sestre da ljube: "u Kristovoj ljubavi" od koje su se osjetile ljubljene.

Kvaliteta i sposobnost vođenja dijaloga treba, dakle, tražiti u istini relacija s Gospodinom. Klara to vrlo snažno izražava ovako: "Promatraj neizrecivu ljubav iz koje je htio trpjeti na drvu križa i na njemu umrijeti najsramočnijom vrstom smrti. Stoga je to ogledalo postavljeno na drvo križa samo opominjalo prolaznike što ondje treba promatrati: *Svi vi što putem prolazite pogledajte i vidite ima li boli kakva je bol moja*; odgovorimo, veli, na njegov vapaj i jauk jednoglasno i jednodušno: *Uvijek ću se sjećati i sahnut će u meni duša moja*"(IV. Pismo 23-26).

Utemeljen na stijeni živih odnosa s Gospodinom Isusom promatranom u trenutku potpunog darivanja sebe, dijalog može izdržati vjetrove nerazumijevanja, razočarenja, kao i osjećaja "da se ne isplati"... jer ostati u dijalogu može značiti biti na križu.

Pogađa me činjenica da Klara, iako piše Janji Praškoj u prvom licu, odgovara na poziv Raspetog u množini "odgovorimo", i potiče da se odgovori "jednoglasno i jednodušno". Sviđa mi se u tome primijetiti relacijsko-zajedničarski karakter vašega života Siromašne sestre, uskrsni dinamizam svakodnevice u kojoj se različitosti usklađuju i u kojoj se dolazi do jedinstva osjećaja, volje i djelovanja.

Sabiranje pogleda na Raspetog, čiju ljubav, koja vas osobno dostiže, promatrate, čini osjetljivim unutarne uho na zvuk njegova glasa koji poziva; i otkrivete da ste zajedno pozvane rasti u razumijevanju. U tome prepoznajem plod Duha, izraz zrelosti dijaloga s Gospodinom i međusobno, prakticiranog s vjernošću preko iskušenja i pokušaja zatvaranja pred drugim ili nametanja drugoga. Dijalog je susret lica.

Mi ga i vama naviještamo jer ste s nama u zajedništvu

Tko vodi dijalog traži drugoga da zajedno sudjeluju u ljepoti i bogatstvu života, usmjerenom na skraćivanje razdaljina da se slavi susret koji preobražava. Kada se dijalogizira ne ostaje se isti: unutarne zone do tada ostale u sjeni, nepoznate i nama samima, izlaze na svjetlo. Tko dijalogizira raste u spoznavanju sebe još i više nego drugoga, prihvaća vlastitu jedinstvenost i daruje je bez ikakvog očekivanja. Dijalogu ništa štetnije nije od duha nametanja i isticanja. Ništa mu korisnije nije od malenosti koja se ne plaši, od jednostavnosti koja ne vara, od čistoće koja oslobađa od sumnje dvosmislenosti. Dijalog ne iskorištava drugoga.

Klara i sestre, koje u svojoj svakodnevnoj egzistenciji, kroz uskoće razmirica i podjela, zavisti i mrmljanja, s oprostom, pomirenjem, zagovorom, otvaraju prostore prihvaćanja i zajedništva (Usp. *Pravilo Svete Klare* X,6, 7-11).

Pisma upućena Janji Praškoj svjedoče koliko je Klara bila spremna ući u dijalog s drugima, koliko je bila uvjerenja da u bratskoj razmjeni može bolje razumjeti što se sviđa Bogu i uz to pristati. Klara sluša Janjina pitanja odgovara joj (Usp. III. *Pismo* 29-41); poziva udaljenu sestru da traži dijalog s onim tko je može prosvijetliti glede primljenog poziva (Usp. II. *Pismo* 15-18), kako bi sigurno mogla koračati putovima Božjih zapovijedi (usp. II. *Pismo* 15).

Klara zna “prevesti” svoje “boravljenje” u trojstvenom zajedništvu i u dijalog gestama: dati jaje sestri koja se plaši da će se ugušiti, poljubiti nogu kojom je bila udarena u lice, pokriti uspale sestre tijekom noćne hladnoće, napraviti znak križa na njihovim bolesnim tijelima... Put dijaloga vodi do prihvaćanja drugoga.

U dijalogu, naša povijest

U početku povijesti karizme naše franjevačke obitelji dva su važna dijaloga: onaj između Franje i Gospodina u nići Spoleta (Usp. 1Čel 6) nastavljenim kasnije u spilji blizu Asiza (Usp. 1Čel 6), i onaj između Raspetoga i Franje u crkvi Sv. Damjana (Usp. 2Čel 1). Jedan od temeljnih elemenata u ovoj povijesti predstavljaju stalni dijalozi između Franje i mlade Klare (*Legenda Svete Klare* 3).

Kako onda ne pomisliti, da smo svi mi “rođeni” u Porciunkuli, u Sv. Mariji Anđeoskoj, u čijem slavlju iznova slušamo dijalog između anđela i Marije, dijalog koji je obilježio vrijeme u kojem je Gospodin “odlučio spasiti nas” (*Asiški zbornik* 14).

Sve me to navodi da zajedno s fratrima obnovim želju i obvezu da našim životom budemo “mjesto” susreta s Božjom Riječju e riječima ljudi.

I vas molim, moje gospođe, da nastavljate biti žene dijaloga, u ime Božje.

Rim, 25. srpnja 2019.
Blagdan Sv. Jakova

Fr. Michael Anthony Perry, ofm
Fr. Michael Anthony Perry, ofm
Generalni ministar i sluga